

DIADA DEL CORPUS

dos gestos per expressar una sola fe

Aquesta és una Diada amb quasi vuit segles d'història. A l'església i al carrer. Ens vol ajudar a creure en el Misteri del Sant Sagrament del Cos i la Sang de Jesucrist Ressuscitat, realment present en el pa i el vi consagrat. En ell, el Senyor és Aliment i Presència.

Des de l'inici llunyà, aquesta festa ha estat viscuda dins les esglésies en les celebracions de l'Eucaristia, com cada diumenge, aplegats per alimentar-nos del Pa del Senyor. La mà oberta del qui se sent necessitat i pobre hi rep el Pa necessari per viure com a seguidor d'Aquell que ens diu: "Jo sóc el Pa viu baixat del cel. Els qui mengin aquest Pa viuran per sempre".

A més, és una festa religiosa que surt des de l'església als carrers i places en una manifestació de fe, impregnada dels molts elements de la nostra cultura. No oblidem que la Processó del Corpus no és principalment una exhibició que anem a mirar, sinó una professió pública de fe en la qual els creients cal que participem. Tothom pot mirar. Però a nosaltres ens pertoca proclamar, amb la nostra actitud i amb el ciri a la mà, que el que mostrem als qui miren no és un joiell preuat –la custòdia–, sinó que creiem en aquest Aliment de Vida eterna, que el Senyor ens ha deixat. Els elements culturals que acompanyen la processó (l'Àliga i els Gegants, els tocs de les campanes, les catifes als carrers, els domassos a les finestres i balcons de les cases del recorregut) són l'expressió festiva de la nostra cultura ancestral quan es tracta de rendir un homenatge a algú important, quan es vol que tothom per igual participi d'una festa d'agraïment a algú que ha estat un gran benefactor, quan ens sentim honorats per una presència. Tot això el dia de Corpus ho dirigim Jesús, Nostramo, que està entre nosaltres i ens alimenta amb el Pa de la Vida eterna, el més necessari per la vida.

(La processó sortirà a 3/4 de 8 de la parròquia sant Joan, passant per la parròquia de sant Antoni, farà una petita parada al Pati, i acabarà a la parròquia de la Mare de Déu del Lledó. En un lloc especial hi participen els nens i nenes que enguany han celebrat la 1a Comunió. Són portants de la bandera de la processó membres de la Germandat del sant Crist de Lepant)

Però aquest gest de la mà dreta, oberta i amb necessitat de pobre, que s'estén per a rebre la Comunió i la participació en la processó al carrer, és el signe de què hom creu que el Cos del Senyor ens guarda per la vida etern. Però l'ha de completar un segon gest: el de l'altra mà, l'esquerra generosa en donar al germà necessitat. Així s'expressa tota la persona, unint Comunió i Amor.

La mà dreta fa el gest de la fe. La mà esquerra fa gest de la solidaritat. Perquè l'amor vertader fa el que diu; no només desitja i sent, sinó que realitza en obres el que promet. La mà esquerra s'allarga generosament a compartir els bens que són de Déu per a que tothom pugui viure amb suficiència i dignitat. La mà dreta expressa el cor creient que creu en la Presència real del Senyor en el Pa consagrat, que és el Cos de Crist i el rep amb la fe de l'Amén. La mà esquerra expressa el cor fratern que creu en la Presència del Senyor en l'home necessitat. Ell ens diu: "Us ho asseguro: tot allò que feu a un d'aquests germans meus més petits, m'ho feu a mi(...) Us asseguro: tot allò que deixeu de fer a un d'aquests més petits m'ho negueu a mi". En efecte, la unió amb Crist és al mateix temps unió amb tots els altres a qui Ell s'entrega. No puc tenir Crist només per a mi; únicament puc pertànyer-li en unió amb tots els que són seus o ho seran. Referent a això, cal explicitar la relació entre el Misteri eucarístic i compromís social". (Benet XVI)

(Per això és tan adient i significativa la col·lecta econòmica a totes les celebracions de l'Eucaristia d'aquest dia, aquí i arreu, destinada a Càritas. També és la ocasió per conèixer millor els objectius i les accions de Càritas Arxiprestal de l'Alt Camp, i fer-se'n soci, aportant-li una quota personal, lliure i periòdica.

Que aquest dia i tot l'any tinguem les dues mans ben obertes, generoses i necessitades, tota la nostra persona cap a la Comunió amb el Pa del Crist i en l'acció solidària a favor dels pobres d'aquí i del món.

Josep Bofarull, rector

nº 85 - 3 Juny de 2007

PARRÒQUIES DE SANT JOAN, SANT ANTONI I MARE DE DÉU DEL CARME-VALLS

a/e: info@stjoanvalls.org

www.stjoanvalls.org

tel i fax 977 60 00 13

el candelero

Festa Major pel patronatge de sant Joan, d'ahir i d'avui.

La nostra Festa Gran s'inicia sortint de Completes. Aquest punt d'arrencada no és una determinada hora, sinó just quan se surt d'aquesta pregària cantada en honor d'aquell que dóna origen i nom a la festa ciutadana. Si el moment fixat per la tradició ciutadana és aquesta sortida, cau de madur que primer s'hi ha d'anar. I si la que dóna el tret de sortida és l'alcaldeessa amb els membres del Consistori, tots ells primer haurien de ser a Completes, per poder-ne sortir. És clar que les Completes són una pregària: són la pregària del capvespre de cada dia. En aquest cas del vespre de la vigília, la gran nit del solstici d'estiu, festa del naixement de Joan, sis mesos abans de la festa del Nadal de Jesús. De totes maneres es pot estar dins l'església arxiprestal no solament resant, que és el

millor, sinó també escoltant les paraules i els cants, mirant el bell retaule que ens recorda la vida del patró, preparant l'esperit i el cos per una participació entusiasta i cívica de la festa, senzillament sentint-se una anella que continua la costum llegat pels avantpassats.

Que per molts anys, i amb la participació de tots, les Completes de la festa de sant Joan posin en marxa la nostra Festa

Major. Que la protecció del sant, "els més gran de tots els nascuts de dona"- com va dir el mateix Jesús- davalli abundantament sobre la nostra ciutat, sobre totes les famílies i institucions.

I el dia gran la Solemne Eucaristia de sant Joan Baptista. És l'acte que sempre s'ha celebrat i el més antic de tots els qui hem conservat. Ens continua recordat el sentit original de la Festa i alimenta permanentment els valors permanents que hi compartim.

(El cant de Completes serà el dissabte, a les 10 de la nit. L'Ofici Solemne a les 11,30 del matí amb la participació de la Coral

*JOSEP BOFARULL,
rector de la parròquia*

Església i parròquia de Sant Joan Baptista de Valls

No tenim cap document que ens indiqui la data exacta de la fundació de la primigènia parròquia de Valls sota l'advocació de sant Joan Baptista, ni tampoc el moment d'erecció del primitiu edifici de l'església. Però, si més no, podem determinar, si no amb precisió absoluta, si que ho podem fer aproximadament.

No hi cap dubte que l'església de Valls, la parròquia de Sant Joan, i el primer edifici, de factura romànica, que albergà la comunitat eclesiàstica, va ésser fundada, i aixecat, a meitats segle XII, com a conseqüència de l'ocupació i repoblació del Camp de Tarragona. No hi entrarem en detalls sobre aquest fet i aspecte; sols direm que, a l'època en qüestió, en tot acte de repoblament la parròquia serà l'aglutinant de la població. Església i castell formen una unitat compacta. De vegades sols l'església, ja que, malgrat que la documentació porti i menti el nom de "castrum", el castell no s'hi edifica o es fa més tard. Ara bé, a on hi ha parròquia i ha població, o si ho volem dir-ho a l'inrevés. Els pobladors vinguts de noves terres necessiten dels serveis espirituals.

Dins la complexitat que representa l'esquarterament del terme del castell de Valls, l'atorgament per part del comte de Barcelona i de l'arquebisbe de Tarragona de les partides de terres a repoblar, a excepció de Picamoixons (1171), fou fet l'any 1155, i no abans de la caiguda de Siurana (1153). Per tant Valls, sens dubte, és una població nascuda sobre aquesta data. Lògicament l'església també ho és. Anem-ho a veure.

El culte de la nova Església Tarraconense s'organitza entre 1153 i 1154. Bernat de Tort, l'arquebisbe, va sol·licitar del papa Anastasi II, mitjançant una butlla, li assenyalés les esglésies de la seva diòcesi i les catedrals que li eren sufragànies. A la butlla estesa el 24 de març de 1154, a més de les existents a Tarragona, capital, hi figuren les de Siurana, Vinaixa, Alió, Alcover, Sant Pere del Gaià, Vallmoll, Sant Joan del Consell –Morell-Codony, Centelles, Riudoms, Alforja, Cambrils, Prasdip, Colldejou, Marçà, Montmell, Selma, Montagut, Forès, Barberà i Guimerà; aquestes com a parròquies de la seva diòcesi. En la relació no hi figura l'església o parròquia de Valls, la qual no la trobarem citada fins la prelatura de Ramon de Castellterçol, quan el papa Celestí (Giacinto Bobonne) confirmaria el béns de l'arquebisbat de Tarragona, mitjançant butlla, l'any 1194. Per tant en l'espai temporal entre 1154-1194 s'erigiria la parròquia de Valls.

Ara bé, si considerem que el lliurament de part del nostre terme o des d'aleshores terme del castell de Valls a repobladors provinents, principalment de la Segarra, es va fer l'any 1155, i si tenim en compte que el repoblament comporta donar els auxilis espirituals a la població cristiana nou vinguda, cal pensar, sense temor a equivocar-nos, que la parròquia de Valls és d'aquesta data, de 1155, o a més tardà, de 1156. Per això no apareix en la butlla del papa Anastasi II, de 1154.

JOAN PAPELL TARDIU

IMPORTÀNCIA DE LA FESTA DEL CORPUS

i origen de la processó a Valls

És la solemnitat que se celebra el primer dijous després de la festa de la Sma. Trinitat (o, en certs països (*com nosaltres*) el diumenge següent).

Ara és anomenada solemnitat del *SS. Cos i de la Sang de Crist*. Ha estat escrit que, instituïda el 1264, constitueix l'apogeu de l'Edat Mitjana. I ha estat afegit: "Així com la Sma. *Eucaristia* representa el centre i cim de tota la nostra vida religiosa, i també el fonament, la base, de la litúrgia, el moment més alt de la vida cristiana i el més sant dels *sagraments*, així la festivitat del Corpus Domini, a part de la Pasqua i el Nadal, és la més *radiant* de l'any litúrgic, perquè marca el triomf del Rei eucarístic, i la seva institució és la més eloqüent expressió de la vida religiosa i eclesial de l'Edat Mitjana" (Bernhard Ridder, *Manuale di storia ecclesiastica*, Paoline, p. 368)

I Schnürer afirma que «la fe cristiana, capaç de moure forces poderoses a través de generacions enteres, celebrà el seu més alt triomf litúrgic quan es començà a adorar públicament pels carrers el misteri de l'*Eucaristia* i portar en processó el Sm. Sagrament en el dia del *Corpus Domini*, mentre el cor cantava: "Lloa, Sió, el Salvador, el teu guia, el teu pastor amb himnes i càntics. Posa-hi tot el teu fervor: ell supera tota lloança, no hi ha cant que en sigui digne"» (*Kirche und Kultur*, II).

A fi d'afavorir la devoció al Sm. Sagrament, el papa Urbà IV, amb la butlla *Transiturus* de l'11 d'agost de 1264, estengué la festa del *Corpus Domini* a tota l'Església. Tot i no fer cap esment en la butlla a una processó eucarística, es prengué ràpidament el costum de mostrar als fidels les espècies eucarístiques durant una solemne processó amb el Sm. Sagrament, que evidentment s'ha distingit sempre per una especial importància i per un significat en la vida pastoral de les comunitats cristianes.

Convé, per tant, que allí on les circumstàncies actuals ho permetin i la processó pot ser realment un signe de fe i d'adoració, aquesta sigui conservada.

En aquest cas és bo que la processó amb el Sm. Sagrament es faci immediatament després de la *Missa*, en la qual és *consagrada l'hòstia* que després serà portada en processó.

Els cants i les pregàries que es fan al llarg del trajecte han de portar tothom a manifestar llur fe en Crist, únicament oberts a la llum del Senyor (cf. *Ritu de la Comunió fora de la Missa i Culte eucarístic*, nn. 102, 103, 104).

En una aportació històrica de Gabriel Secall publicada per Cultura (La festa del Corpus a Valls (s. XIV-XV), i del que en fem un petit extracte, ens diu: "*sembla que la festa del Corpus fou instituïda per tal de commemorar el gran misteri del Cos de Crist sagramentat, segons disposà la Butlla que expedí el Papa Urbà IV, cap el 1264. l'esmentada festivitat fou confirmada el 1311 en el Concili de Viena del Delfinat, i, finalment, el Papa Joan XXII, l'any 1316, disposà que fos celebrada a pertuïtat per totes les comunitats cristianes arreu del món.*

A l'Arxiu Històric Diocesà de Tarragona, s'hi troba custodiat el testament que Elisenda, vídua de Guillem de Bianya, de Valls, feu el 1320, en el qual ja es menciona la pràctica de la processó del Corpus a Valls, doncs ja s'hi assenyala una deixa testamentària per a la compra de ciris destinats a la festa i a la processó del Corpus.

Casualment, un dia més tard, el 10 de setembre de 1320, Serena, esposa d'Arnau Ferré, de Valls, en el seu darrer testament, ordenà tot un requitzell de donacions destinades a institucions benèfiques. També, però, feu la deixa d'un ciri per a la processó del Corpus, celebrada a la vila de Valls. Aquests tipus de dades referents a la contribució per part dels vallencs a un major esplendor del Corpus, es van succeint en el decurs dels segles XIV i XV). Els documents consultats, però, ens demostren que a Valls ja se celebrava la processó abans del 1320, si tenim en compte que aquesta festa ja es menciona l'al·ludit any. Òbviament, doncs, la processó ja es portava a cap de forma regular el 1319, i potser uns anys abans.

El Corpus a Valls degué revestir una certa solemnitat. Abans de finir el segle XIV, cap el 1395, el bisbe de ortosa es traslladà a Valls per tal de celebrar la missa de la diada del Corpus, i a més a més, portar la custòdia a la processó, la qual cosa degué significar tot un esdeveniment per a la vila i els veïns dels pobles i llogarrets de la seva rodalia."

La processó, doncs, té segles d'història. El proper dia 10 de juny, és la Solemnitat del Cos i la Sang del Senyor. Nosaltres, com els nostres avantpassats, també manifestarem la nostra fe acompanyant al Sm. Sagrament pels carrers de la nostra ciutat

CALENDARI D'ACTES

Diumenge 3 de juny, des de les 11: trobada de fi de curs de la Catequesi i lliurament del Credo als nens i nenes que acaben la Catequesi d'infants.

A les Misses: col·lecta pel pagament de les obres de restauració.

Dilluns 4 de juny, a les 8: reunió de la Comissió de Litúrgia per preparar el Corpus i la Festa de Sant Joan, i per revisar el curs.

Dijous 7 de juny, a les 5: Festa del Corpus a la Residència de l'Alt Camp.

Divendres 8 de juny: Trobada Diocesana de "Vida Creixent", a la parròquia de Crist Rei de Reus

Dissabte 9 de juny, a les 7: Celebració del sagrament de la Confirmació presidida pel sr Arquebisbe.

Dissabte 9 de juny, al vespre: sopar de fi de curs dels catequistes de l'arxiprestat, a Masllorç

Diumenge 10 de juny: Solemnitat del Cos i la Sang del Senyor. (veure informació dels actes del dia a part)

Dilluns 11 de juny, a les 9: reunió de l'Agrupació de Confraries i Germanats de Setmana santa.

Diumenge 17 de juny, Festa del Sagrat Cor als pisos Clois: a les 13, Missa Solemne (amb intervenció d'una Coral), processó pels carrers dels barri, després aperitiu i dinar de germanor.

Diumenge 17 de juny: Trobada Diocesana de catequistes, a Riudecanyes.

Dimarts 19 de juny, tarda, a Casa Caritat, berenar de fi de curs dels voluntaris de Càritas Arxiprestal de l'Alt Camp

Diumenge 24 de juny: Festa Major de sant Joan (veure apart informació dels actes del dia)

Dijous, 28 de juny: fi de curs dels visitadors de malalts de les parròquies de l'arxiprestat, a Santes Creus.

**Des del dilluns 25 de juny fins divendres 31 d'agost:
NO celebrarem la Missa de les 20 a la capella del Roser**

SOLEMNITAT DEL COS I DE LA SANG DEL SENYOR (dia 10 de juny)

Les celebracions de l'Eucaristia són com cada diumenge.

A la parròquia de sant Antoni:

. Missa a les 10,30 i tot seguit fins a l'1: EXPOSICIÓ DEL SANTÍSSIM SAGRAMENT.

A la parròquia de sant Joan:

. Missa a les 12

. des de les 4 de la tarda: EXPOSICIÓ DEL SANTÍSSIM SAGRAMENT

. a les 5: pregària organitzada per la parròquia de la Mare de Déu del Lledó

. a les 6: cant de les Vespres del dia

. a les 7: Eucaristia, amb l'ofrena de la col·lecta especial per Càritas Diocesana

. a 3/4 de 8: sortida de la Processó amb el Santíssim Sagrament

itinerari: carrer de la Cort, carrer Peixateria, carrer sant Antoni, parada la parròquia de sant Antoni, carrer d'En Bosc, el Pati, parada al Pati [pregària, ball de l'Àliga, benedicció], carrer Jaume Huguet, font de la Manxa, passeig dels Caputxins, parada final a la porta de la parròquia de la Mare de Déu del Lledó [cant del Credo, benedicció, comiat]

FESTA MAJOR DE SANT JOAN

Dissabte 23 de juny, a les 8: Missa de vigília

a les 10: Cant de Completes

Diumenge 24 de juny: Celebracions de l'Eucaristia de diumenge

a les 11,30: Ofici Solemne.

Acompanyarà els cants la Coral Espinavessa.